

Ομιλία του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Νίκου Χριστοδουλίδη στην Επαρχία
Λευκωσίας, στο πλαίσιο της Περιοδείας σε Δήμους και Κοινότητες της Κύπρου

Δευτέρα, 30 Ιουνίου 2025, Δημοτικό Θέατρο Λευκωσίας

Είναι με ιδιαίτερη χαρά που σας καλωσορίζω στη σημερινή περιφερειακή μας συνάντηση εδώ στη Λευκωσία. Μια πόλη διαιρεμένη, ως αποτέλεσμα της συνεχιζόμενης τουρκικής κατοχής, που όμως, παρά τις προκλήσεις, δεν έπαψε να αναπτύσσεται και να πρωτοπορεί. Μια πόλη, η τελευταία διαιρεμένη πρωτεύουσα στην Ευρώπη, που ως διακυβέρνηση έχουμε καθιερώσει την ξενάγηση της πράσινης γραμμής από τον Δήμαρχο, όλων των ξένων ηγετών που επισκέπτονται την πατρίδας μας, μιας και αυτός είναι ο μόνος τρόπος να κατανοήσει κάποιος την πικρή πραγματικότητα της κατοχής.

Η Λευκωσία είναι η καρδιά του κράτους μας. Είναι, όμως, και η πόλη των αντιθέσεων: το παλιό και το νέο συνυπάρχουν, το αρχαίο και το σύγχρονο αλληλοσυμπληρώνονται, το παραδοσιακό και το καινοτόμο συνδέονται με γέφυρες ουσίας. Σήμερα δεν βρίσκομαι μόνο στην πρωτεύουσα της χώρας μας, αλλά και στη μεγαλύτερη επαρχία σε πληθυσμό, κάτι το οποίο δημιουργεί ακόμα μεγαλύτερο αίσθημα ευθύνης για την κυβέρνησή μας.

Μαζί μου βρίσκεται μια μεγάλη ομάδα μελών της Κυβέρνησης, Υπουργοί, αξιωματούχοι και λειτουργοί, με σκοπό να ακούσουμε, να συζητήσουμε, να συνδιαμορφώσουμε τις πολιτικές μας με βάση τις πραγματικές ανάγκες και προκλήσεις της τοπικής κοινωνίας και, φυσικά, να προβώ σε συγκεκριμένες ανακοινώσεις. Ό,τι αναφερθεί σήμερα είναι κοστολογημένο και στα πλαίσια των δυνατοτήτων του κράτους.

Παρά τις δυνατότητες και την αναπτυξιακή της δυναμική, η Λευκωσία δεν μένει ανεπηρέαστη από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν όλα τα σύγχρονα αστικά κέντρα:

- το υψηλό κόστος στέγασης,
- ζητήματα κοινωνικής συνοχής,
- την επιβάρυνση της καθημερινότητας κυρίως λόγω της κυκλοφοριακής συμφόρησης,
- την ανάγκη αναζωογόνησης του ιστορικού της κέντρου,

- και πάνω απ' όλα, την ανοιχτή πληγή της διαίρεσης, λόγω της τουρκικής κατοχής, που εξακολουθεί να ορίζει τον γεωγραφικό και συναισθηματικό της χάρτη και δεν της επιτρέπει να αξιοποιήσει τις δυνατότητές της στην ολότητά τους.

Και αυτά τα προβλήματα και οι προκλήσεις δεν αντιμετωπίζονται με ευχολόγια αλλά με σχέδιο, πράξεις και συνέπεια.

Σήμερα, η κυπριακή οικονομία βρίσκεται σε τροχιά σταθερής και ισχυρής ανάπτυξης. Έχουμε πετύχει έναν από τους υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, παρά τις γεωπολιτικές προκλήσεις και δύο πολέμους στην ευρύτερη περιοχή μας και παρά το γεγονός ότι ισχυρές οικονομίες της Ευρώπης δοκιμάζονται. Παράλληλα, ιδιαίτερα σημαντικό είναι το γεγονός ότι, μέσα από τη δημοσιονομική μας υπευθυνότητα, μειώσαμε το δημόσιο χρέος και προσεγγίζουμε τον στόχο του 60% του ΑΕΠ, δημοσιονομικό επίτευγμα το οποίο αναγνωρίζεται διεθνώς και δημιουργεί νέες, ακόμη πιο ελπιδοφόρες προοπτικές για τη χώρα μας.

Βασική συνιστώσα της οικονομικής μας πολιτικής είναι και η ουσιαστική στήριξη της επιχειρηματικότητας. Από τον προηγούμενο μήνα, λειτουργεί στο κέντρο της Λευκωσίας, το Κέντρο Εξυπηρέτησης Επιχειρήσεων, ένα σύγχρονο, αποτελεσματικό one-stop-shop για Κύπριους και ξένους επενδυτές και επιχειρηματίες, που στόχο έχει να καθοδηγήσει και να ενημερώνει κατάλληλα τους ενδιαφερόμενους, και να διευκολύνει την υλοποίηση μεγάλων επενδύσεων στη χώρα μας.

Η Λευκωσία αποτελεί το διοικητικό κέντρο της χώρας, καθώς επίσης και σημαντικό πυλώνα για τις υπηρεσίες, την εκπαίδευση και την έρευνα. Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερα σημαντική ευκαιρία για τη Λευκωσία αλλά και για τη χώρα μας γενικότερα, είναι η στρατηγική ανάπτυξη της περιοχής της Κρατικής Έκθεσης αλλά και του ΣΟΠΑΖ, συνδυαστικά, με στόχο να προωθήσουμε την καινοτομία και την εκπαίδευση (δύο τομείς στρατηγικής σημασίας μέσα στο πλαίσιο της προσπάθειάς μας για διεύρυνση της παραγωγικής βάσης της οικονομίας μας), όπως επίσης και την αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής των κατοίκων της πόλης.

Λαμβάνοντας υπόψη τις αποφάσεις του προηγούμενου Υπουργικού Συμβουλίου αλλά, και με την ίδια βαρύτητα, την απόφαση του νέου Δημοτικού Συμβουλίου και την επιθυμία των κατοίκων για δημιουργία μητροπολιτικού πάρκου στην Κρατική Έκθεση, είμαστε πανέτοιμοι να επιφέρουμε αλλαγές στον αρχικό σχεδιασμό και να προχωρήσουμε στη δημιουργία ενός σύγχρονου χώρου, στον οποίο θα κυριαρχεί το πράσινο, περιλαμβάνοντας, την ίδια στιγμή, και κάποιες άλλες χρήσεις, όπως ενδεικτικά, καινοτόμα εκπαιδευτικά κέντρα, πολιτιστικούς και εκθεσιακούς χώρους, χώρους άθλησης έτσι ώστε συνεργιστικά να δημιουργήσουμε ένα ζωντανό και λειτουργικό χώρο. Έχω την έντονη πεποίθηση ότι, μέσω κατάλληλου σχεδιασμού, θα επιτευχθεί η αρμονική συνύπαρξη των διαφορετικών χρήσεων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη δημιουργία ενός πολύ σημαντικού, αυτόνομου πνεύμονα πρασίνου προς όφελος της Λευκωσίας συνδυαστικά με τα έργα που ανακοινώσαμε για το Μακάρειο Στάδιο. Στον χώρο επίσης προχωρά και η κατασκευή των πρωτοπόρων σχεδιαστικά λιμνών κατακράτησης όμβριων υδάτων, αντιμετωπίζοντας έτσι και ένα διαχρονικό πρόβλημα.

Παράλληλα, όπως προανέφερα, στον σχεδιασμό μας ο χώρος της Κρατικής Έκθεσης θα λειτουργήσει συνδυαστικά με την ανάπτυξη στο ΣΟΠΑΖ, όπου μέσα από μια σύμπραξη δημοσίου και τοπικής αρχής, θα δημιουργηθούν ζώνη καινοτομίας, φοιτητικές εστίες αλλά και εμπορικές χρήσεις. Για τον τελικό σχεδιασμό, ΣΟΠΑΖ και Κρατικής Έκθεσης, αποφασίσαμε να δημιουργηθεί επιτροπή αποτελούμενη από την κυβέρνηση, την τοπική αρχή και το ΕΒΕΛ Λευκωσίας για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας των προτεινόμενων χρήσεων που προανέφερα, της όλης διαχείρισης και τρόπου χρηματοδότησης αυτών των αναπτύξεων, εντός του πρώτου τριμήνου του 2026 για τη λήψη τελικών αποφάσεων.

Στη Λευκωσία υλοποιείται και το έργο "Έξυπνης Πόλης" το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Πολιτικής Συνοχής "ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027". Μέχρι στιγμής έχει ολοκληρωθεί η δράση που αφορά στην προμήθεια, εγκατάσταση και λειτουργία υποδομών και συστημάτων έξυπνης πόλης, συνολικού προϋπολογισμού 6,5 εκατομμυρίων ευρώ και αναμένεται η ολοκλήρωση του έργου μέσα από το έργο Smart Cyprus, που έχει μόλις ξεκινήσει και υλοποιείται με χρηματοδότηση 28,5 εκατομμυρίων ευρώ από το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Το έργο αυτό σηματοδοτεί μια νέα εποχή ψηφιακού εκσυγχρονισμού για έξυπνη στάθμευση, έξυπνο φωτισμό και

έξυπνη διαχείριση απορριμμάτων που θα εφαρμοστούν σε ολόκληρη την ελεύθερη Κύπρο.

Οι τομείς του τουρισμού αλλά και του πολιτισμού αποτελούν σημαντικές πηγές εισοδήματος και επιχειρηματικής δραστηριότητας για την πρωτεύουσά μας, αλλά πραγματικά πιστεύω ότι υπάρχουν σαφώς περισσότερες προοπτικές. Ένα από τα πλέον εμβληματικά έργα που θα βοηθήσει προς αυτή την κατεύθυνση είναι και η κατασκευή του νέου Αρχαιολογικού Μουσείου Κύπρου, το οποίο αποτελεί έργο πολιτιστικής υποδομής εθνικής σημασίας, του οποίου η υλοποίηση ξεκίνησε από την προηγούμενη διακυβέρνηση. Το έργο, με συνολικό προϋπολογισμό 144 εκατομμυρίων ευρώ, αναμένεται να λειτουργήσει εντός του 2028 και στόχος μας είναι αυτό το σύγχρονο μουσείο να λειτουργήσει στη βάση διεθνών καλών πρακτικών, με τα πολλαπλά οφέλη που δύναται να επιφέρει η λειτουργία του.

Στην καρδιά της παλαιάς Λευκωσίας, ολοκληρώθηκε η συντήρηση και ανάδειξη της Πύλης Πάφου, ενώ αυτόν τον μήνα ξεκινούν τα έργα αποκατάστασης της Πύλης Αμμοχώστου. Εν τω μεταξύ έχουν ολοκληρωθεί και τα έργα στον αρχαιολογικό χώρο των Λεδρών, ο οποίος θα ανοίξει σύντομα για το κοινό με ελεύθερα είσοδο. Το 2024 ανακαινίστηκε και το Κινηματοθέατρο Παλλάς, το οποίο εξυπηρετεί το Ίδρυμα Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου και άλλους πολιτιστικούς φορείς της πρωτεύουσας.

Αναγνωρίζοντας τον πρωταγωνιστικό ρόλο της Λευκωσίας στα πολιτιστικά δρώμενα του τόπου μας, θα ήθελα σήμερα να ανακοινώσω την εφαρμογή για πρώτη φορά στην Κύπρο του πρωτοποριακού θεσμού της Προγραμματικής Σύμβασης Πολιτιστικής Ανάπτυξης μεταξύ Δήμου Λευκωσίας και του Υφυπουργείου Πολιτισμού. Μια καινοτομία που ξεκινά από τη Λευκωσία και θέλουμε να καταστεί παγκύπριος θεσμός για την ενίσχυση του πολιτιστικού αποτυπώματος των Αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης. Ενδεικτικά, θα αφορά στην αξιοποίηση της Πύλης Αμμοχώστου ώστε σε συνδυασμό με τη ΣΠΕΛ και το Δημοτικό Κέντρο Τεχνών να μεταμορφώσουν την πόλη σε ένα ζωντανό οικοσύστημα για τον σύγχρονο πολιτισμό, την αξιοποίηση του Δημοτικού Θεάτρου Λευκωσίας και την τεχνογνωσία που έχει αναπτύξει σε πολιτιστικές δράσεις μεγάλης εμβέλειας για να λειτουργήσει, στο μοντέλο του Θεάτρου Ριάλτο, ως ένας πυλώνας πολιτισμού για την πόλη αλλά και την Επαρχία Λευκωσίας, τη συνεργασία για την ανάπτυξη του χώρου της Κρατικής Έκθεσης και τη συνεργασία για τη διασύνδεση του

Γραμμικού Πάρκου του Πεδιαίου και του χώρου του παλιού ΓΣΠ, που εγκαινιάσαμε πριν λίγες μέρες, με τον Αρχαιολογικό Χώρο Λεδρών και την ένταξή τους σε μια ενιαία διαδρομή για πεζούς.

Αναντίλεκτα, η υλοποίηση αυτών των σχεδιασμών σε συνδυασμό με την πλούσια πολιτιστική δραστηριότητα της Λευκωσίας, θα συνδράμει στην ελκυστικότητα της πόλης και στην προσέλκυση περισσότερων τουριστών. Η Κυβέρνηση στηρίζει εμπράκτως την ανάπτυξη και προβολή της πόλης και επαρχίας Λευκωσίας και πιστεύει στις τεράστιες της προοπτικές στον τομέα της προσέλκυσης τουριστών μέσα και από τον εμπλουτισμό του προϊόντος που προανέφερα. Προς αυτή την κατεύθυνση, τα σχέδια επιχορήγησης του Υφυπουργείου Τουρισμού που λειτουργούν παγκύπρια μόνο για την περίοδο Νοεμβρίου – Απριλίου εστιάζόμενα στην προσπάθεια για επιμήκυνση της Τουριστικής Περιόδου, για την πόλη και Επαρχία Λευκωσίας, λειτουργούν ολόχρονα.

Επιπλέον, και μέσα στο ίδιο πλαίσιο, μέσω του Σχεδίου Αναβίωσης περιοχών της Υπαίθρου, Ορεινών και Απομακρυσμένων Περιοχών που λειτουργεί υπό την αιγίδα του Υφυπουργείου Τουρισμού, Τοπικές Αρχές της Επαρχίας Λευκωσίας έχουν εγκριθεί για επιχορηγήσεις της τάξης των 2,5 εκατομμυρίων ευρώ, ενώ στο πλαίσιο του ίδιου σχεδίου, ιδιωτικές επιχειρήσεις στη Λευκωσία έχουν λάβει αντίστοιχες εγκρίσεις της τάξης των 370 χιλιάδων ευρώ.

Την ίδια στιγμή, με την καθοδήγηση και ουσιαστική στήριξη της Πολιτείας, η Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής Λευκωσίας, έχει δυναμική συμβολή στην κοινή μας προσπάθεια για εμπλουτισμό, προώθηση και προβολή του τουριστικού προϊόντος της Λευκωσίας, συμβάλλοντας καθοριστικά στην ανάδειξη των συγκριτικών της πλεονεκτημάτων και της μοναδικότητάς της ως προορισμού, με επικέντρωση στον πολιτισμό και στη γαστρονομία, δημιουργώντας προϋποθέσεις περαιτέρω ανάπτυξης.

Στα αξιοσημείωτα, το γεγονός ότι πρόσφατα η Λευκωσία πιστοποιήθηκε για το 2024 ως γαστρονομική πρωτεύουσα από το World Food Travel Association, και παράλληλα βραβεύθηκε ως ο καλύτερος προορισμός στην κατηγορία “Best Beverage Experience Destination”.

Στόχος μας, λοιπόν, είναι να αξιοποιήσουμε στην ολότητα τις προοπτικές της Λευκωσίας για αύξηση της τουριστικής της δραστηριότητας, τόσο για την προβολή της πόλης αλλά και για την αύξηση των εσόδων από την τουριστική βιομηχανία.

Στην επίτευξη του οράματος για μια ισχυρή οικονομία αλλά και ως υποχρέωση της πολιτείας προς την κοινωνία, η Παιδεία και ο Αθλητισμός, αποτελούν ύψιστη προτεραιότητα και διαδραματίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο.

Με αποφασιστικότητα, προχωρούμε στην ουσιαστική επέκταση του θεσμού του Ολοήμερου Σχολείου. Ήδη, για τη σχολική χρονιά 2025-2026 θα ενταχθούν 60 νέα δημοτικά σχολεία στο πρόγραμμα, από τα οποία 25 στη Λευκωσία. Στόχος μας μέχρι το 2028 είναι όπως όλα τα δημοτικά σχολεία της Κύπρου να λειτουργούν ως προαιρετικά ολοήμερα. Παράλληλα, για πρώτη φορά, επεκτείνουμε τον θεσμό των θερινών σχολείων σε όλα τα ειδικά σχολεία παγκύπρια, από τα οποία 2 βρίσκονται εδώ στη Λευκωσία, ενισχύοντας την κοινωνική ένταξη και τη συνεχή στήριξη των παιδιών με ειδικές ανάγκες.

Σε επίπεδο εκπαιδευτικής καινοτομίας, προχωρούμε τη σχολική χρονιά 2025-2026 και με την πιλοτική εφαρμογή του Τεχνικού Γυμνασίου, συνδέοντας ουσιαστικά τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Ένα από τα δύο πρότυπα σχολεία θα είναι το Γυμνάσιο Αγίου Στυλιανού στη Λευκωσία και το ενδιαφέρον για φοίτηση ξεπέρασε κάθε προσδοκία μας. Επίσης, θα ήθελα να ανακοινώσω σήμερα ότι μετά από την αξιολόγηση προτεινόμενων τεμαχίων σε διάφορες κοινότητες νότια της Λευκωσίας και με βάση τα στοιχεία που εξετάστηκαν, πληθυσμιακά και άλλα, θα δημιουργηθεί νέα Τεχνική Σχολή στον Δήμο Ιδαλίου και Νότιας Λευκωσίας, ώστε να εξυπηρετήσει τις ανάγκες των γύρω περιοχών.

Παράλληλα, προχωρούμε δυναμικά με τη μετάβαση της εκπαίδευσης σε μια πιο πράσινη και βιώσιμη κατεύθυνση. Μέχρι το 2027, 25 σχολεία όλων των βαθμίδων παγκύπρια θα μετατραπούν σε σχολεία μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας, μέσα από

έργο που υλοποιείται με ευρωπαϊκή και εθνική χρηματοδότηση και ήδη έχουν ολοκληρωθεί τα πρώτα 5 σχολεία στην επαρχία Λευκωσίας.

Εξίσου σημαντική για τη Λευκωσία, αλλά και για τη χώρα μας γενικότερα, είναι και η τριτοβάθμια εκπαίδευση. Πρόσθετα από τα 6 Πανεπιστήμια που ήδη φιλοξενούνται στην πόλη, μέσα στους επόμενους μήνες αναμένεται να αδειοδοτηθεί το πρώτο Παράρτημα Ξένου Πανεπιστημίου, το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το οποίο και θα ανοίξει τις πύλες του εντός του ιστορικού κέντρου της πόλης. Οι φοιτητές θα μπορούν να επωφεληθούν και του σχεδίου φοιτητικής στέγασης, μέσω του προγράμματος για τη δημιουργία 380 εστιών στην εντός των τειχών Λευκωσία, ύψους 15 εκατομμυρίων ευρώ. Πρόκειται για έργο ουσιαστικής σημασίας που, ανάμεσα σε άλλα, θα συμβάλει και στην αναζωογόνηση του ιστορικού κέντρου.

Η εκπαίδευση δεν είναι προνόμιο μιας ηλικίας ή μιας ομάδας, αλλά ένα δικαίωμα που αξίζει και πρέπει να έχει ο κάθε πολίτης, σε κάθε φάση της ζωής του. Σε αυτό το πλαίσιο, ενισχύουμε τη διά βίου μάθηση και φροντίζουμε να δώσουμε ευκαιρίες μάθησης και στους μεγαλύτερους σε ηλικία, ειδικότερα στους πολίτες μας που δυσκολεύονται να παρακολουθήσουν την τεχνολογική εξέλιξη. Σε συνεργασία με τον Δήμο Λευκωσίας υλοποιούμε πιλοτικό πρόγραμμα ψηφιακής εκπαίδευσης, με στόχο την επιμόρφωση στη χρήση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών του Κράτους και του Δήμου. Πρόκειται για δράση που φιλοδοξούμε να επεκτείνουμε και σε άλλες περιοχές της Κύπρου, λαμβάνοντας υπόψη και τις τεχνολογικές εξελίξεις αλλά και το γεγονός ότι η ψηφιακή γνώση είναι όπλο ισότητας και ανάπτυξης για όλους.

Στον τομέα του Αθλητισμού, η πολιτεία συνεχίζει να επενδύει τόσο στο ανθρώπινο δυναμικό, όσο και στις υποδομές. Έχει ήδη ολοκληρωθεί η αναβάθμιση του Δημοτικού Κολυμβητηρίου Λευκωσίας, έργο αξίας 6.5 εκατομμυρίων ευρώ το οποίο ξεκίνησε από την προηγούμενη κυβέρνηση και το οποίο ενισχύει τη δυνατότητα άθλησης για εκατοντάδες πολίτες. Παράλληλα, προχωρούμε με την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό του Μακάριου Αθλητικού Κέντρου που θα δημιουργήσει συνέργειες και με τον σχεδιασμό μας για την Κρατική Έκθεση. Έχει ήδη ξεκινήσει η εκπόνηση σχετικού master plan, το οποίο περιλαμβάνει ανοικτό γήπεδο 5.000 θέσεων, κολυμβητήριο και κλειστό στάδιο στίβου, το οποίο θα χρησιμοποιείται και από τους αθλητές της παραολυμπιακής μας ομάδας.

Προχωρούμε, επίσης, με την αναβάθμιση του κολυμβητηρίου Αγλαντζιάς, έργο ύψους 700 χιλιάδων ευρώ, ενώ να σημειώσω και την αναβάθμιση του γηπέδου της ΠΑΕΚ Κερύνειας, το οποίο θα φιλοξενεί και τα προσφυγικά σωματεία Ηρακλή Γερολάκκου και Εθνικού Άσσιας, καθώς επίσης και την αναβάθμιση του γηπέδου του Αθλητικού Γυμνασίου Κύκκου (το οποίο θα φιλοξενεί και τον Διγενή Ακρίτα Μόρφου). Τέλος, ένα θέμα το οποίο κληρονομήσαμε και αφορά τις οφειλές του ΚΟΑ προς τον Δήμο Στροβόλου μετά από αρκετά χρόνια οδεύει προς την επίλυσή του.

Όσον αφορά τώρα τον τομέα της Υγείας, η παροχή ποιοτικών υπηρεσιών προς τους πολίτες, η προώθηση των δικαιωμάτων των ασθενών αλλά και η αξιοποίηση των τεχνολογιών υγείας αποτελούν κεντρική προτεραιότητα.

Στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, ήδη ολοκληρώθηκε, τον Ιανουάριο 2025, η ανακαίνιση του Τμήματος Επεμβατικής Ακτινολογίας, ενώ λειτούργησε με επιτυχία και το πρώτο Κέντρο Ταχείας Διακίνησης που συμβάλλει καθοριστικά στην αποσυμφόρηση του Τμήματος Πρώτων Βοηθειών. Την ίδια στιγμή, υλοποιείται ένα ευρύ αναπτυξιακό σχέδιο, συνολικού προϋπολογισμού 14,5 εκατομμυρίων ευρώ, που, ανάμεσα σε άλλα, περιλαμβάνει την:

- Ανακαίνιση και επέκταση του Τμήματος Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών,
- Δημιουργία Νευρολογικής Κλινικής,
- έα Μονάδα STROKE UNIT.

Στο Μακάρειο Νοσοκομείο προγραμματίζεται εκτεταμένη αναβάθμιση με την ανέγερση νέου κτηρίου που θα στεγάσει το ΤΑΕΠ Παιδών, το Παιδονευρολογικό Τμήμα, την Κλινική Σπάνιων Νοσημάτων και Γενετικής, και άλλα κρίσιμα Τμήματα. Ταυτόχρονα, με πλήρη δωρεά του Ιδρύματος Κλεάνθους, πέραν των 8,5 εκατομμυρίων ευρώ, στη βάση σχετικών συμφωνιών που υπογράφηκαν με τον ΟΚΥΠΥ και το Υπουργείο Υγείας, ξεκινά η ανέγερση νέας, πρότυπης Παιδογκολογικής Κλινικής, που θα αναβαθμίσει ουσιαστικά τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Επίσης, προγραμματίζεται η ανέγερση κέντρου για σπάνιες ασθένειες από το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα στο πλαίσιο του προγράμματος συνεργασίας της Κυπριακής Δημοκρατίας με την Ελβετία,

προϋπολογισμού 2.1 εκατομμυρίων ευρώ, το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί σε 48 μήνες.

Επιπρόσθετα, ολοκληρώθηκε, μέσα στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάκαμψης, τον Απρίλιο του 2025, η ανέγερση του νέου Παγκύπριου Κέντρου Αίματος στο Γέρι – έργο καθοριστικής σημασίας για την ενίσχυση της ασφάλειας αίματος και την καθολική κάλυψη των αναγκών αιμοδοσίας. Παράλληλα, ολοκληρώνουμε την κατασκευή του Κέντρου Υγείας Ακακίου, το οποίο θα λειτουργήσει σύντομα για την εξυπηρέτηση 15 κοινοτήτων της δυτικής Λευκωσίας, ενισχύοντας την πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας περίξ της Λευκωσίας.

Σε ένα σύγχρονο Κράτος Πρόνοιας, προτεραιότητα αποτελεί και η εξασφάλιση της ευημερίας σε όλες τις ηλικιακές ομάδες. Με στοχευμένες παρεμβάσεις, διευρύνουμε συνεχώς το πλέγμα κοινωνικής στήριξης, με τις δαπάνες για κοινωνική πολιτική να είναι αυξημένες για φέτος πέραν του 5%. Ειδικά για τη Λευκωσία, προχωρούμε με έργα που ενισχύουν την ένταξη και την υποστήριξη όλων των πολιτών. Ήδη, ξεκίνησε η κατασκευή του Πολυδύναμου Κέντρου στην Έγκωμη με κόστος 1,7 εκατομμύρια ευρώ, το οποίο θα ολοκληρωθεί το 2026. Παράλληλα, στον Άγιο Δομέτιο με κόστος 700 χιλιάδες ευρώ, υλοποιείται η δημιουργία Κέντρου Απασχόλησης Παιδιών με Ειδικές Ικανότητες, προσφέροντας ένα πρότυπο χώρο φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης.

Αντιλαμβανόμενοι τις προκλήσεις για το μέλλον των παιδιών με αναπηρία μετά την ενηλικίωση, αλλά και τα δικαιολογημένα αιτήματα των οικογενειών τους, θέλω να σας ανακοινώσω σήμερα ότι προχωρούμε στη δημιουργία, εδώ στη Λευκωσία, ενός σύγχρονου, εξειδικευμένου Κέντρου Ημερήσιας Φροντίδας για Άτομα με Αναπηρίες άνω των 21 ετών, καθώς και δύο κατοικιών ανεξάρτητης διαβίωσης ατόμων με αυτισμό. Πρόκειται για ένα έργο, του οποίου τη χρηματοδότηση ανέγερσης ύψους 2 εκατομμυρίων ευρώ, ανέλαβε ο Όμιλος Eurobank, και τη λειτουργία του το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας.

Την ίδια ώρα, στην επόμενη συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου κατατίθεται πρόταση για τη λειτουργία και νέου προγράμματος ημερήσιας φροντίδας για άτομα με αναπηρίες άνω των 21 ετών στο Ίδρυμα Χρίστου Στέλιου Ιωάννου.

Όσον αφορά τη Μεταναστευτική Πολιτική, γνωρίζετε πολύ καλά ότι μέσα από μια ολιστική προσέγγιση πετύχαμε για πρώτη φορά, οι επαναπατρισμοί παράτυπων μεταναστών να ξεπεράσουν τις αφίξεις, με την αναλογία να ανέρχεται στο 170%. Η Κύπρος κατατάσσεται πλέον πρώτη στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως προς τις επιστροφές, ενώ οι αφίξεις μειώθηκαν κατά 70% σε σχέση με το 2022. Η προσπάθεια συνεχίζεται με επενδύσεις σε υποδομές και θεσμικές μεταρρυθμίσεις. Σημαντική είναι η αναβάθμιση του Κέντρου Πρώτης Υποδοχής «Πουρνάρα», προϋπολογισμού 26,5 εκατομμυρίων ευρώ με 100% ευρωπαϊκή χρηματοδότηση. Το έργο, που βρίσκεται σήμερα στο 85% υλοποίησης, θα παραδοθεί το καλοκαίρι του 2025, με χωρητικότητα έως 2.000 άτομα και πρόσθετες υποδομές για διαχείριση έκτακτων ροών.

Προχωρούμε, επίσης, σε στοχευμένες παρεμβάσεις για την ενίσχυση της ασφάλειας και της σωφρονιστικής πολιτικής. Ολοκληρώθηκε η ανέγερση τριών σημαντικών έργων συνολικού κόστους 5,5 εκατομμυρίων ευρώ, που περιλαμβάνουν νέα Ανοιχτή Φυλακή, Κέντρο Καθοδήγησης και Αποκατάστασης Κρατουμένων, και νέα Πτέρυγα Κλειστής Φυλακής χωρητικότητας 240 θέσεων, μειώνοντας έτσι τον υπερπληθυσμό στις φυλακές κατά 30% και ενισχύοντας την αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών και αναμορφωτικών προγραμμάτων.

Τα θέματα που αφορούν το Περιβάλλον έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων αλλά και στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζουμε από την κλιματική αλλαγή.

Στο πλαίσιο αυτό, προωθούμε έργα ύδρευσης που στοχεύουν στην ορθολογική χρήση και διανομή πόσιμου νερού. Το υδατικό έργο «Βασιλικός-Λευκωσία», αξίας 76.7 εκατομμυρίων ευρώ, βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο, με την ολοκλήρωση εγκατάστασης αγωγών, κατασκευής δεξαμενών και αντλιοστασίων, ενώ, παράλληλα, προωθείται η δεύτερη φάση του έργου που αφορά τη μεταφορά πόσιμου νερού σε 29 κοινότητες της Δυτικής Λευκωσίας.

Ιδιαίτερης σημασίας είναι και το έργο χρήσης ανακυκλωμένου νερού στην περιοχή της Ανθούπολης, αξίας 9,5 εκατομμυρίων ευρώ, με στόχο την πλήρη λειτουργία του εντός του 2026, για την άρδευση πέντε κοινοτήτων της περιοχής. Με την υλοποίηση του έργου, εξασφαλίζουμε τη βελτίωση της διαχείρισης των υδατικών πόρων και τη μείωση της πίεσης στα φυσικά αποθέματα νερού. Επιπλέον, γίνονται συστηματικές προσπάθειες για την ανόρυξη και θωράκιση νέων γεωτρήσεων σε περιοχές της Λευκωσίας όπου το νερό είναι ανεπαρκές ή ακατάλληλο, με στόχο την κάλυψη των αυξανόμενων αναγκών των κοινοτήτων Αστρομερίτη, Κουτραφά και Αγίου Επιφανίου. Όσον αφορά την άρδευση, εντός του 2025 θα προκηρυχθεί μελέτη για την αναβάθμιση του αρδευτικού έργου Λυμπιών, με έναρξη των κατασκευαστικών έργων το 2026. Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο των Δράσεων μείωσης απωλειών Νερού, θα δοθεί ποσό ύψους 1,8 εκατομμυρίων ευρώ στον ΕΟΑ Λευκωσίας.

Για τη θωράκιση της πόλης απέναντι στις κλιματικές προκλήσεις, υλοποιούνται και αντιπλημμυρικά έργα σε τέσσερις κρίσιμες περιοχές της Λευκωσίας – το Κέντρο της Πόλης, τους Αγίους Ομολογητές, την Παλλουριώτισσα και τον Λυκαβητό – με χρονοδιαγράμματα ολοκλήρωσης μεταξύ 2025 και 2026.

Σε ό,τι αφορά τη διαχείριση αποβλήτων, υλοποιούνται σημαντικά έργα αποκατάστασης ανεξέλεγκτων χώρων διάθεσης απορριμμάτων. Ήδη, έχει ξεκινήσει η φροντίδα του χώρου Κοτσιάτη, ενώ από τον Ιανουάριο του 2024 είναι σε εξέλιξη η αποκατάσταση σε 23 Χώρους Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων της επαρχίας Λευκωσίας, με περισσότερους από τους μισούς να έχει ήδη ολοκληρωθεί. Επιπλέον, προωθείται η αναβάθμιση και βελτίωση του Εθνικού Δικτύου Πράσινων Σημείων με την επέκταση του υφιστάμενου Πράσινου Σημείου στην Αλάμπρα, και την προκήρυξη σχετικού διαγωνισμού στο Γέρι. Στη φάση ωρίμανσης του σχεδιασμού βρίσκονται και τα Πράσινα Σημεία στη Λευκωσία, Αγλαντζιά, Λακατάμεια και Έγκωμη.

Επιπρόσθετα, έχουν ήδη τοποθετηθεί τα πρώτα 10 προκατασκευασμένα πράσινα περίπτερα στην επαρχία Λευκωσίας, αναβαθμίζοντας τη δυνατότητα πρόσβασης των κατοίκων σε υπηρεσίες ανακύκλωσης. Παράλληλα, σχεδιάζεται η δημιουργία Κέντρων Επαναχρησιμοποίησης και Επιδιόρθωσης, με το πρώτο κέντρο να εγκαθίσταται στη

Βιομηχανική Ζώνη Ιδαλίου, δίνοντας νέα ζωή σε προϊόντα και υλικά που διαφορετικά θα κατέληγαν στα απορρίμματα.

Βρισκόμαστε σε μια περίοδο ουσιαστικής αναμόρφωσης της πρωτεύουσας και των ευρύτερων αστικών μας περιοχών, μέσα από την αναβάθμιση των υποδομών και την ενίσχυση του δικτύου συγκοινωνιών. Σε αυτό το πλαίσιο, έχουν ήδη υλοποιηθεί ή βρίσκονται σε εξέλιξη, με ορίζοντα υλοποίησης τα επόμενα χρόνια, σημαντικά έργα σε ολόκληρη την επαρχία Λευκωσίας. Πιο συγκεκριμένα και όσον αφορά οδικές υποδομές:

- Προχωρούμε με τις επόμενες φάσεις του Περιμετρικού Λευκωσίας, με εκτιμώμενο κόστος 120 εκατομμύρια ευρώ,
- Τέλος του 2025 ολοκληρώνεται η δεύτερη φάση του αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας – Τρόοδους, από τον Αστρομερίτη προς Ευρύχου, με συνολικό προϋπολογισμό 88 εκατομμυρίων ευρώ. Προχωράμε, επίσης, και με την υλοποίηση της τρίτης φάσης από Δένεια προς Αστρομερίτη, με εκτιμώμενο κόστος 130 εκατομμύρια ευρώ. Για τον προγραμματισμό και τις τεχνικές λεπτομέρειες του αυτοκινητόδρομου, ο Υπουργός Μεταφορών θα καλέσει πανκοινοτική συνέλευση τις επόμενες βδομάδες για ενημέρωση και διαβούλευση.
- Όσον αφορά την κατασκευή του Αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας – Παλαιχωρίου, το τμήμα από Ανάγεια μέχρι Αγροκηπιά μήκους περίπου 8.1 χλμ έχει ήδη ξεκινήσει από το 2023. Το έργο, το κόστος του οποίου ανέρχεται στα 65,25 εκατομμύρια ευρώ, αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Ιανουάριο, 2027.
- Δρομολογείται επίσης η κατασκευή της νέας Λεωφόρου Μακεδονίας, έργο αξίας 15,7 εκατομμυρίων ευρώ, και η βελτίωση της οδού Νίκου Κρανιδιώτη στην Έγκωμη.
- Προωθείται επίσης η δημιουργία νέας αστικής λεωφόρου Πρωταρχικής Σημασίας που θα ξεκινά από το Μακάρειο Αθλητικό Κέντρο και θα καταλήγει στον νέο αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας–Λεμεσού, με κόστος 15,5 εκατομμυρίων ευρώ, ενώνοντας

με αυτό τον τρόπο την ανατολική και δυτική Λευκωσία και αποσυμφορίζοντας τον Στρόβολο.

- Ταυτόχρονα, ολοκληρώνονται οι μελέτες για διεύρυνση των λεωφόρων Ιωσήφ Χ' Ιωσήφ και Σταυρού, με προϋπολογισμό 12,3 εκατομμυρίων ευρώ με την προκήρυξη του έργου να προγραμματίζεται εντός του 2026.
- Σε εξέλιξη βρίσκεται και η Πρώτη Φάση της Ανάπλασης του Εσωτερικού Περιμετρικού Τόξου της Τάφρου, αξίας 10,2 εκατομμυρίων ευρώ με έργα στη λεωφόρο Στασίνου, ενώ ξεκίνησαν και οι εργασίες ανάπλασης της λεωφόρου Κωνσταντίνου Παλαιολόγου.
- Σε εξέλιξη βρίσκονται επίσης νέα έργα κατασκευής δρόμων τεσσάρων λωρίδων κυκλοφορίας, ποδηλατόδρομους, πράσινες νησίδες και γέφυρα στον ποταμό Καλόγερο που θα συνδέσει το Τσέρι με τον Στρόβολο, μήκους 6,2 χλμ. και αξίας 26 εκατομμυρίων ευρώ.
- Παράλληλα, εντός του 2025 προγραμματίζεται η προκήρυξη κατασκευής οδικής σύνδεσης των λεωφόρων Στροβόλου και Αρχαγγέλου μέσω της οδού Ελαιώνων, συνολικού προϋπολογισμού 15 εκατομμυρίων ευρώ.
- Θα ήθελα επίσης να αναφέρω τη νότια προέκταση της λεωφόρου Ακαδημίας, αξίας 2,5 εκατομμυρίων ευρώ και τη σύνδεση της λεωφόρου Αργυρουπόλεως με τη λεωφόρο Σπύρου Κυπριανού, καθώς και την κατασκευή οδικής πρόσβασης από τη Νέα Λήδρα προς τον αυτοκινητόδρομο μέσω της λεωφόρου Μεγάλου Αλεξάνδρου, συνολικής αξίας 1,9 εκατομμυρίων ευρώ.

Όλα όσα προανέφερα συνθέτουν ένα συνεκτικό και προοδευτικό σχέδιο που θα βοηθήσει σημαντικά στην αντιμετώπιση των πολλαπλών προκλήσεων που βιώνει σήμερα η Λευκωσία, αλλά και ουσιαστική βελτίωση της καθημερινότητας των κατοίκων της.

ίλες και Φίλοι,

Στον τομέα της Αστικής Βιώσιμης Κινητικότητας, έχοντας ως προμετωπίδα την προσβασιμότητα και την περιβαλλοντική ευαισθησία, βρίσκονται σε εξέλιξη έργα κατασκευής ποδηλατόδρομων και πεζοδρόμων κατά μήκος της Λεωφόρου Καλαμών και Γλαύκου Κληρίδη, καθώς και σε περιοχές που συνδέουν τους Δήμους Λατσιών, Γερίου, Αγλαντζιάς και Λευκωσίας, με ορίζοντα ολοκλήρωσης το φθινόπωρο του 2026 και συνολικό προϋπολογισμό 6,3 εκατομμυρίων ευρώ.

Αντίστοιχα, σε φάση προκήρυξης βρίσκεται το έργο κατασκευής ποδηλατόδρομου επί της Λεωφόρου Αθαλάσσης, έργο αξίας 3 εκατομμυρίων ευρώ, ενώ συνεχίζεται και η διαμόρφωση του εξωτερικού περιμετρικού τόξου της Τάφρου, αξίας 9,4 εκατομμυρίων ευρώ, ένα έργο ανάπλασης μεγάλης σημασίας και προστιθέμενης αξίας για την πρωτεύουσα. Παράλληλα, προχωρούν έργα για τη δημιουργία διαβάσεων, ραμπών για άτομα με αναπηρίες και ποδηλατοστασιών, με στόχο να ενισχυθεί η εναλλακτική και χωρίς αποκλεισμούς μετακίνηση εντός της πόλης.

Στην καρδιά αυτής της στρατηγικής εντάσσεται και το εμβληματικό έργο του ποδηλατικού δικτύου που συνδέει τα πανεπιστήμια της Λευκωσίας με το ιστορικό και εμπορικό κέντρο της πόλης, με όλα τα θετικά συνεπακόλουθα μιας τέτοιας εξέλιξης. Το έργο, το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα ΘΑΛΕΙΑ, με συνολική επένδυση 6 εκατομμύρια ευρώ, θα ενισχύσει την προσπάθεια για να πετύχουμε τη Λευκωσία που οραματιζόμαστε.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται και στην ανάπτυξη γραμμικών πάρκων και πράσινων διαδρομών, που συνδυάζουν αναψυχή, περιβάλλον και βιώσιμη κινητικότητα. Ξεκίνησαν ήδη οι εργασίες για την ανέγερση του Περιβαλλοντικού Κέντρου Λακατάμιας, προϋπολογισμού 3,6 εκατομμυρίων ευρώ στο πλαίσιο της συνολικής ανάπτυξης του Αστικού Γραμμικού Πάρκου Πεδαιίου. Παράλληλα, προωθείται η επέκταση του Γραμμικού Πάρκου στο τμήμα Κάτω Δευτεράς, έργο αξίας 3,5 εκατομμυρίων ευρώ ώστε να συνδεθεί το κέντρο της Λευκωσίας με τη Χρυσοσηπλιώτισσα μέσω πεζοδρόμου και ποδηλατόδρομου. Υλοποιείται επίσης, το

έργο διαμόρφωσης Γραμμικού Πάρκου στην παλιά σιδηροδρομική γραμμή στην Κοκκινότριμιθιά, ύψους 1,7 εκατομμυρίων ευρώ.

Ταυτόχρονα, προγραμματίζεται η ολοκλήρωση πάρκου κοντά στο Κέντρο Υγείας Λατσιών, με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ύψους 2 εκατομμυρίων ευρώ.

Θα ήθελα, επίσης, να αναφερθώ στη λειτουργία του PARK & RIDE, την επιτυχία του όλου Σχεδίου και την πολύ θετική αποδοχή που έτυχε από τον κόσμο, κάτι που μας οδήγησε και στην απόφαση για επέκτασή του και σε άλλες περιοχές της επαρχίας, όπως στην περιοχή Αλάμπρας, όπου ήδη ξεκίνησαν εργασίες για δημιουργία επιπλέον χώρων στάθμευσης.

Στο πλαίσιο ενός ευρύτερου σχεδιασμού για το μέλλον των πόλεων μας και με γνώμονα την ισορροπία και βιώσιμη ανάπτυξη της Λευκωσίας, η Κυβέρνησή μας έχει ξεκινήσει τη διαδικασία αναθεώρησης του Τοπικού Σχεδίου για το αστικό σύμπλεγμα της Λευκωσίας. Η αναθεώρηση του Σχεδίου θα έχει ως αποτέλεσμα την επικαιροποίηση των πολεοδομικών ρυθμίσεων, ώστε αυτές να συνάδουν με τις νέες επικρατούσες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες του τόπου, αλλά και να προσαρμόζονται σε νέες πολιτικές ή/και υποχρεώσεις, που προκύπτουν σε εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο. Μια άλλη βασική επιδίωξη της αναθεώρησης του Τοπικού Σχεδίου Λευκωσίας θα είναι και ο εκσυγχρονισμός του πολεοδομικού πλαισίου και η προσαρμογή του στις νέες τεχνολογικές εξελίξεις, ώστε το Σχέδιο να καταστεί ένα σύγχρονο, δυναμικό και αποτελεσματικό εργαλείο προώθησης της ανάπτυξης.

Όπως ανακοίνωσα και στα εγκαίνια του ΓΣΠ πριν μερικές μέρες, η Κυβέρνηση προχωρεί και στην εκπόνηση Σχεδίου για τη Νήσο, μέσω τεχνικής βοήθειας που λάβαμε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Για πρώτη φορά, η Κύπρος θα αποκτήσει ένα ενιαίο χωρικό στρατηγικό πλαίσιο, το «Σχέδιο για τη Νήσο», το οποίο θα αποτελέσει το βασικό εργαλείο για τον έγκαιρο προγραμματισμό αναπτυξιακών παρεμβάσεων, με βάση την αρχή της βιωσιμότητας και της ανθεκτικότητας.

Άμεσα συνυφασμένη με τις υποδομές και την αστική κινητικότητα, είναι η εξασφάλιση στέγασης, ως θεμέλιο και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, αλλά και προϋπόθεση για την ευημερία κάθε οικογένειας. Η νέα ολοκληρωμένη στεγαστική πολιτική μας,

περιλαμβάνει μια σειρά πολιτικών και μέτρων με έμφαση στην προσιτή κατοικία και την ενίσχυση της πρόσβασης των πολιτών σε στέγη.

Στον πυρήνα αυτής της πολιτικής βρίσκεται η στήριξη, ειδικότερα της Νέας Γενιάς και των νέων οικογενειών, μέσω στεγαστικών σχεδίων για απόκτηση πρώτης κατοικίας. Η κρατική χορηγία αγγίζει πλέον μέχρι και τις 70.000 χιλιάδες ευρώ, αναλόγως Σχεδίου, περιοχής και σύνθεσης της οικογένειας, και πρόκειται για την υψηλότερη στήριξη που έχει προσφερθεί από την Πολιτεία.

Δίνουμε ιδιαίτερη έμφαση στις ορεινές, ακριτικές και μειονεκτικές περιοχές και ενισχύουμε τα υφιστάμενα σχέδια με αυξημένες χορηγίες που φτάνουν μέχρι και 20% επιπλέον για νεαρούς εκτοπισθέντες. Παράλληλα, βρισκόμαστε σε διαδικασία εκπόνησης νέου Σχεδίου για διαχωρισμό και παραχώρηση κρατικών οικοπέδων σε οικογένειες, στη βάση εισοδηματικών κριτηρίων σε διάφορες κοινότητες, ενισχύοντας ταυτόχρονα την κοινωνική συνοχή και τη δημογραφική ανθεκτικότητα αυτών των κοινοτήτων.

Στο ίδιο πλαίσιο, ο Κυπριακός Οργανισμός Ανάπτυξης Γης σχεδιάζει την ανέγερση μέχρι το 2026 άνω των 220 νέων μονάδων για πώληση και άνω των 50 μονάδων για ενοικίαση αποκλειστικά στην Επαρχία Λευκωσίας για δικαιούχους προσιτής κατοικίας, με αισθητά χαμηλότερο κόστος αγοράς ή ενοικίασης.

Μέσω του σχεδίου «κτιΖΩ» έργο συνολικού προϋπολογισμού 109,2 εκατομμυρίων ευρώ, παρέχονται χορηγίες για ενίσχυση ή αναδόμηση 358 υφιστάμενων πολυκατοικιών σε κυβερνητικούς οικισμούς, από τους οποίους οι 155 βρίσκονται στη Λευκωσία. Σε ό,τι αφορά τους εκτοπισμένους μας, προχωρούμε και στη Δεύτερη Φάση της αναδόμησης των πολυκατοικιών στον Κυβερνητικό Οικισμό Αγίου Μάμα που περιλαμβάνει την ανακατασκευή πέντε πολυκατοικιών με στόχο τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων και την ασφάλεια των οικοδομών.

Την ίδια στιγμή, προωθούμε και υλοποιούμε ένα ολοκληρωμένο μοντέλο ανάπτυξης της εντός των τειχών πόλης της Λευκωσίας που αντιμετωπίζει ακόμα προκλήσεις. Στο πλαίσιο του ειδικού Σχεδίου Δράσης χρηματοδοτούμε Σχέδια για Ενίσχυση της Επιχειρηματικότητας (συνολικό ποσό χρηματοδότησης 10 εκατομμυρίων ευρώ) για την

αναζωογόνηση της περιοχής. Μέσα από το ίδιο Σχέδιο, υλοποιούμε επίσης το τετραετές Πρόγραμμα Αναζωογόνησης και Αναβίωσης Περιοχών της Πράσινης Γραμμής στη Λευκωσία, στις περιοχές δηλαδή που γειτνιάζουν με την γραμμή κατάπαυσης του πυρός για το οποίο παραχωρείται επιπρόσθετη χορηγία ύψους 30 εκατομμυρίων ευρώ.

Η Λευκωσία για εμάς δεν είναι μόνο το αστικό κέντρο, αλλά και όλα τα χωριά και οι κοινότητες. Σε αυτό το πλαίσιο να μου επιτρέψετε πολύ τηλεγραφικά να αναφερθώ σε κάποιες από τις δράσεις μας που αφορούν μόνο κάποιες περιφερειακές περιοχές. Για την ορεινή Λευκωσία θα πραγματοποιηθεί ειδική

περιφερειακή συνάντηση, όπως αυτή που κάναμε τον περασμένο Οκτώβριο στον Αμιάντο.

Στον τομέα της αστικής ανάπτυξης, υλοποιήθηκαν έργα ύψους 3,9 εκατομμυρίων ευρώ, όπως η Ανάπλαση Πυρήνα στον Φαρμακά, στο Μένικο και στην Άλωνα. Προχωρούν επίσης με σταθερούς ρυθμούς αντίστοιχα έργα στο Πολιτικό και στον Άγιο Επιφάνειο Ορεινής, και προωθούνται περαιτέρω έργα προς υλοποίηση στον Άγιο Ιωάννη Μαλούντας, στην Αγία Ειρήνη και στο Ποτάμι, με σημαντική επίσης και την Ανάπλαση Πλατειών και Δρόμων στον Πυρήνα Ιδαίου, συνολικού ύψους 5,5 περίπου εκατομμυρίων ευρώ.

Στον τομέα των οδικών και συγκοινωνιακών έργων, προωθείται και η βελτίωση του χωρητικού δρόμου Φτερικούδι - Παναγιά, ενώ σε εξέλιξη βρίσκεται η βελτίωση του δρόμου Κοτσιάτης - Μαρκί - Τσέρι.

Παράλληλα, δίνουμε έμφαση στην ανάδειξη της πολιτιστικής και παραγωγικής ταυτότητας των κοινοτήτων μας, όπως το σχετικό έργο στο Γούρρι, που θα ολοκληρωθεί το Φθινόπωρο του 2025. Στα Πέρα Ορεινής, υλοποιούμε το Κέντρο Πληροφόρησης Νέων και Πολυχώρο Δημιουργικής Απασχόλησης, ενώ στα Κατύδατα, προχωράμε με τη δημιουργία Μουσείου Μεταλλευτικής Κληρονομιάς.

Προχωράμε, επίσης, μέσα στο πλαίσιο στήριξης νέων και οικογενειών με περιορισμένα εισοδήματα στη Δένεια με τον διαχωρισμό 30 οικοπέδων για παραχώρηση σε δικαιούχους. Το έργο προχωρεί στο επόμενο στάδιο των κατασκευαστικών εργασιών με τα θέματα εγκατάστασης κρίσιμων δικτύων. Σημαντική είναι και η προώθηση της

βιοτεχνικής περιοχής Σολέας και πρόθεσή μας είναι το αμέσως επόμενο διάστημα να βρεθούν τα κατάλληλα τεμάχια για δημιουργία της.

Μια μεγάλη πρόκληση που μας τίθεται συνεχώς είναι και η εγγραφή αγροτικών δρόμων. Σήμερα είμαι στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσω ότι το Υπουργείο Εσωτερικών, έχει θέσει σε εφαρμογή νέα διαδικασία εγγραφής των δρόμων, με στόχο την αποτελεσματικότερη και ομοιόμορφη εφαρμογή των απαιτούμενων ενεργειών, από τους εμπλεκόμενους φορείς. Για τον σκοπό αυτό έχει ήδη ξεκινήσει να εφαρμόζεται νέα διαδικασία για την εγγραφή αγροτικών δρόμων και δρόμων εντός οικιστικής περιοχής των Κοινοτήτων. Δίδεται πλέον προτεραιότητα σε αιτήσεις εγγραφής δρόμων ανάλογα με τη σημασία, το όφελος και την επείγουσα φύση τους, και καθορίζονται οι εμπλεκόμενοι φορείς με τους οποίους θα γίνεται διαβούλευση, περιορίζοντας τον αριθμό τους στους απόλυτα απαραίτητους ανάλογα με την κάθε περίπτωση. Με την εφαρμογή της νέας διαδικασίας, ειδικά για τη Λευκωσία, έχει γίνει αξιολόγηση 115 αιτήσεων απαλλοτριώσεων για σκοπούς εγγραφής δρόμου το τελευταίο τρίμηνο και στο επόμενο διάστημα θα ξεκινήσουν επαφές με κοινότητες για καθορισμό των προτεραιοτήτων των Κοινοτικών Συμβουλίων. Μάλιστα, το κράτος θα παρέχει οικονομική στήριξη προς τις κοινότητες για το κόστος της χωρομετρικής εργασίας, στις περιπτώσεις όπου τα Κοινοτικά Συμβούλια θα προχωρούν με ολοκλήρωση της διαδικασίας εγγραφής.

Δεν θα μπορούσα να μην αναφερθώ και στη μεγάλη επερχόμενη εθνική προτεραιότητα που δεν είναι άλλη από την ανάληψη της Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τη χώρα μας το πρώτο εξάμηνο του 2026 και τη σημασία που δίνουμε ως κυβέρνηση. Ανάμεσα στους στόχους μας είναι και η ανάδειξη και προβολή της χώρας μας μέσα από την πραγματοποίηση συναντήσεων και εκδηλώσεων ανά το παγκόσμιο, και μέσα σε αυτό το πλαίσιο η δική σας συμβολή και ετοιμότητα είναι ουσιώδης. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η πλειοψηφία των συναντήσεων και εκδηλώσεων θα πραγματοποιηθεί στη Λευκωσία και κατανοώντας τις ανάγκες για την κατάλληλη προετοιμασία από μέρους σας, έχουμε προνοήσει στο Υπουργικό Συμβούλιο της περασμένης Τετάρτης για χορηγία 1,4 εκατομμυρίων ευρώ για τον εξωραϊσμό χώρων και διαδρομών.

Το σύνολο των έργων στα οποία έχω αναφερθεί σήμερα — πέραν των 80 έργων, με συνολικό προϋπολογισμό που ξεπερνά το 1 δισεκατομμύριο ευρώ, έχει ως βασικό στόχο τη βελτίωση της καθημερινότητας των κατοίκων της πόλης και επαρχίας Λευκωσίας. Τα

όσα ανέφερα αφορούν την ολοκλήρωση έργων, κάποια από τα οποία ξεκίνησαν από την προηγούμενη διακυβέρνηση. Τη δημιουργία νέων υποδομών. Την τόνωση της τοπικής οικονομίας, αναδεικνύοντας τις τεράστιες προοπτικές ανάπτυξης της Λευκωσίας.

Είναι σημαντικό να τονίσω πως η έγκαιρη και ποιοτική υλοποίηση όλων αυτών των έργων μπορεί να επιτευχθεί μόνο με τη δική σας συμβολή και συνεργασία. Να δουλέψουμε συντονισμένα, συλλογικά, ώστε κάθε έργο που προγραμματίστηκε να ολοκληρωθεί στην ώρα του και με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.